

УДК 657

Зінченко Олена Василівна

Кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту
Київський національний університет технологій та дизайну

Федірко Надія Володимирівна

Студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

Зинченко Елена Васильевна

Кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и аудита
Киевский национальный университет технологий и дизайна

Федирко Надежда Владимировна

Студентка

Киевский национальный университет технологий и дизайна

Zinchenko O.

Candidate of Economic Sciences, assistant professor of Accounting and Audit

Kyiv national University of technologies and design

Fedirko N.

Student

Kyiv national University of technologies and design

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ У НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ
ЭКОНОМИЧЕСКОЕ СОДЕРЖАНИЕ ОСНОВНЫХ СРЕДСТВ В НОРМАТИВНО-ПРАВОВОМ ОБЕСПЕЧЕНИИ: УЧЕТНЫЙ АСПЕКТ

THE ECONOMIC CONTENT OF FIXED ASSETS
IN THE LEGAL MAINTENANCE: IN ACCOUNTING

Анотація: стаття присвячена дослідженню нормативно-правового забезпечення сутності основних засобів та їх класифікації в обліку.

Ключові слова: основні засоби, облік, класифікація, підприємства.

Аннотация: стаття посвящена исследованию нормативно-правового регулирования экономической сути основных средств та их классификации для учета.

Ключевые слова: основные средства, учет, классификация, предприятия.

Summary: The article investigates the legal provision essence of fixed assets and their accounting classification

Key words: fixed assets, Accounting, classification, the company

Постановка проблеми. Облік основних засобів займає значну питому вагу, яка визначає напрями розвитку підприємства. Окрім того, стратегічні можливості діяльності підприємства, залежать від ефективного використання основних засобів, що впливає на кінцевий фінансовий результат. Для чіткого розуміння економічних процесів, в тому числі формування та відтворення основних засобів виникає необхідність дослідити економічну сутність основних засобів, зокрема у нормативно-правовому забезпеченні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У дослідженнях питань сутності, формування та відтворення основних засобів зробили вагомий внесок такі відомі вітчизняні вчені, як: В. В. Адамчук, М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, Л. В. Гуцаленко, Н. Л. Жук, М. Ю. Каденська, В. В. Ковальов, В. Г. Лінник, В. Б. Моссаковський, П. Т. Саблук, В. В. Сопко, Л. К. Сук, Н. М. Ткаченко, О. В. Шевчук. Проте, нині існують невирішені питання, які потребують подальшого вивчення, що і обумовлює актуальність теми дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз визначення сутності та класифікації основних засобів в різних джерелах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Основні засоби є невід'ємною складовою господарської діяльності підприємства, саме тому термінологія відіграє значну роль у синтетичному і аналітичному обліку та звітності.

Нині не існує єдиного визначення «основні засоби» та їх класифікації згідно чинного законодавства. Аналіз свідчить, що існує низка точок зору, щодо трактування «основні засоби».

В. Сопко і В. Караєв зауважують, що невдала термінологія може не дати реального і повного уявлення про суть процесів, що відбуваються, а й ввести в оману [1, с. 12].

У суспільному житті основні засоби називають майном (річчю). Майно підприємства складається з різноманітних матеріальних, нематеріальних та фінансових ресурсів – носіїв прав власності окремих суб'єктів, а також частки інвестованих коштів [2, с. 546].

Це свідчить, насамперед, про недостатній рівень дослідження сутності основних засобів. Слід зауважити, що в сучасній обліково-економічній літературі здебільшого автори використовують визначення основних засобів згідно з П(С)БО 7 «Основні засоби» [4].

Відповідно до П(С)БО 7 „основні засоби” (ОЗ) – матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва чи доставки товарів, надання послуг, здачі в оренду іншим особам чи для виконання адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний термін корисного використання (експлуатації) яких більше одного року” [4].

У Податковому Кодексі України [3] основні засоби – матеріальні активи, у тому числі запаси корисних копалин наданих у користування ділянок надр (крім вартості землі, незавершених капітальних інвестицій, автомобільних доріг загального користування, бібліотечних і архівних фондів, матеріальних активів, вартість яких не перевищує 2500 грн, невиробничих основних засобів і нематеріальних активів), що призначаються платником податку для використання у господарській діяльності платника податку, вартість яких перевищує 2500 грн і поступово зменшується у зв'язку з фізичним або моральним зносом та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік).

Даним нормативним документом визначено, що об'єктом основних засобів є 16 груп [3].

Що стосується П(С)БО 7 «Основні засоби» [4] та Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку основних засобів № 561 [6], пропонується наступне визначення, відповідно до якого основні засоби – це матеріальні активи, які підприємство утримує з метою їх використання у процесі виробництва, постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше як один рік (або операційний цикл, якщо він триває більше одного року).

Державний класифікатор України № 507 визначає, що „основні фонди – це матеріальні цінності, експлуатаційний період і вартість яких відповідно перевищують один календарний рік та 15 неоподаткованих мінімумів доходів громадян”.

МСБО 16 «Основні засоби» [5] основні засоби – це матеріальні активи, які утримуються підприємством для використання у виробництві або постачанні товарів та наданні послуг, для оренди іншим або для адміністративних цілей; будуть використовуватися, як очікується, протягом більше, ніж одного періоду.

Об'єктом є активи основних засобів: земля, земля та будівлі, машини та обладнання, кораблі, літаки, автомобілі, меблі і приладдя, офісне обладнання.

Проаналізувавши зміст нормативно-правових актів можна зробити висновок про ототожнення категорій «основні засоби» та «основні фонди».

Так, в Державному класифікаторі України «Класифікація основних засобів» використовується термін «основні фонди» та не включено до їх складу такі об'єкти як: малоцінні необоротні матеріальні активи, тимчасові (нетитульні) споруди, природні ресурси, предмети прокату.

Трактування основних засобів як матеріальних активів наведено Податковим кодексом України [3]. При цьому виділено такі ознаки як,

вартісна (вартість об'єкта перевищує 2500 грн.); мета використання (для використання в господарській діяльності); строк корисного використання (більше одного року або операційного циклу, якщо він більше одного року).

Щойно сказане дає змогу акцентувати увагу на питанні трактування бухгалтерами-практиками терміну „основні засоби” у різних нормативно-правових актах, це призводить до певних непорозумінь в обліковій практиці. Окрім того, ускладнює здійснення аналізу їх використання і, відповідно впливає на прийняття управлінських рішень.

Висновки. Усунення розбіжностей у нормативних документах щодо термінології і розкриття економічного змісту показників, які є основними при формуванні підприємствами облікової політики мають стати пріоритетними для вдосконалення бухгалтерського обліку.

Література:

1. Сопко В. Деякі питання термінології та класифікації засобів праці/ В. Сопко, В. Карєв. //Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 3. – С. 11–15.
2. Ткаченко Л. Особливості оцінки основних засобів: історія і сучасність / Л. Ткаченко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2006. – № 10. – С. 11 – 18.
3. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 13–17. – Ст. 112. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
4. П(С)БО 7 «Основні засоби» Затверджено наказом Міністерства фінансів України № 92 від 27 квіт. 2000 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua>.
5. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів : Затверджені наказом Міністерства фінансів України № 561 від 30 верес. 2003 р. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – № 10. – С. 3 – 13.